

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 57/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej obchodnou spoločnosťou [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. VII/1 Gv 28/15/1000 a jeho upovedomením zo 4. februára 2016 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. XVI Gn 45/15/1000 a jej upovedomením z 8. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“, v citáciách aj „porušovateľ v 1. rade“) v konaní vedenom pod sp. zn. VII/1 Gv 28/15/1000 a jeho upovedomením zo 4. februára 2016 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“, v citáciách aj „porušovateľ v 2. rade“) v konaní vedenom pod sp. zn. XVI Gn 45/15/1000 a jej upovedomením z 8. januára 2016.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že vyšetrovateľ policajného orgánu uznesením sp. zn. ČVS: PPZ-28/BPK-B-2009 z 8. marca 2011 podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vzniesol sťažovateľke obvinenie pre zločin machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1, ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaný v spolupáchateľstve.

3. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podala sťažovateľka 15. marca 2011 sťažnosť, ktorá bola uznesením špeciálneho prokurátora č. k. VII/1 Gv 196/09-75 z 12. mája 2011 spolu so sťažnosťami ostatných spoluobvinených podľa §193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodná zamietnutá.

4. Sťažovateľka sa následne 9. novembra 2015 podnetom podľa štvrtej časti zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení účinnom do 31. decembra 2015 (ďalej len „zákon o prokuratúre“) doručeným osobne do podateľne generálnej prokuratúry domáhala *„preskúmania zákonnosti postupov a rozhodnutí prokurátorov špeciálnej prokuratúry v konaniach vedených pod č. VII/1 Gv 196/09 a č. VII/1 Gv 28/15/1000, ako aj zákonnosti postupov a rozhodnutí vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru slovenskej republiky v trestných konaniach vedených pod ČVS: PPZ-28/BPK-B-2009 a ČVS: PPZ-242/NKA-FP-BA-2012“*.

5. Sťažovateľka v podnete okrem iného v podstatnom namietala:

«1. závažné procesné a iné nedostatky a pochybenia zo strany policajného orgánu a porušovateľa v 1. rade, najmä podstatné porušenie jej práva na obhajobu ako celku podľa

ustanovenia čl. 6 ods. 3 dohovoru, ako aj jej práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy, spočívajúce v nedostatočnom a nezákonnom vyrozumívaní jej osoby a jej obhajcov o procesných úkonoch v trestnom konaní, ako aj spočívajúce v krátení času na prípravu obhajoby na konkrétne procesné úkony,

2. celkový nezákonný a svojvoľný spôsob vykonávania procesných úkonov vyšetrovateľom policajného orgánu a porušovateľom v I. rade, kedy pri drvivej väčšine procesných úkonov v trestnom konaní sa mal nachádzať obhajca sťažovateľky [REDAKOVANÉ] — advokát, vo výkone väzby (od 31.10.2012 do 22.01.2013), pričom mal mať pozastavený výkon advokácie (od 31.10.2012 do 10.04.2013) a úkonov v trestnom konaní sa tak objektívne nemohol nezúčastňovať v zmysle pokynov sťažovateľky, o čom nemala sťažovateľka vedomosť, avšak za súčasnej vedomosti vyšetrovateľa policajného orgánu a za nedôsledného dozoru prokurátorky porušovateľa v I. rade,

3. aby bol preskúmaný celkový postup vyšetrovateľa policajného orgánu, ktorý aj napriek tomu, že vedel o väzobnom stíhaní obhajcu obvinenej vo vyššie vymedzenom období, tomuto doručoval upovedomenia o procesných úkonoch faxom, a tieto nedoručoval priamo sťažovateľke, ako obvinenej. Súčasne bolo tiež namietané faxové a e-mailové doručovanie upovedomení obhajcovi, v krátkych časových odstupoch pred samotnými procesnými úkonmi a s tým súvisiace porušenie práva na obhajobu. Dokonca faxové číslo pôvodného obhajcu [REDAKOVANÉ] nemala Slovenská advokátska komora ani len evidovať,

4. vykonávanie znaleckého dokazovania v trestnom konaní a s tým súvisiace porušenie práva na obhajobu ako celku, práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces,

5. zmarenie podstatných dôkazov pre obvinenú v počiatočných štádiách trestného konania a nedôsledné vyšetrowanie skutočností v prospech obvinenej,

6. zbytočné priesťahy v konaní zo strany policajného orgánu a porušovateľa v I. rade,

7. „de facto“ sústavné porušenie práva na prezumpciu nevinu počas 5 rokov, a to článkami v dennej tlači o sťažovateľke, ako obvinenej a zverejňovanie nepravdivých informácií o vyšetrowaní „nástenkového tendra“, v dennej tlači, napr. o preštudovaní vyšetrowacieho spisu v mesiaci august 2015, aj napriek tomu, že vyšetrowanie bolo skončené dňa 14. marca 2016.»

6. Napriek tomu, že podnet sťažovateľky bol adresovaný generálnej prokuratúre, 8. decembra 2015 bolo zo strany prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry, ktorá osobne vykonávala dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní, právnomu zástupcovi sťažovateľky doručené písomné potvrdenie o prijatí podnetu č. k. VII/1 Gv 28/15/1000-23 z 27. novembra 2015.

7. Sťažovateľka svoj podnet doplnila podaním z 9. decembra 2015. Následne 4. januára 2016 bolo jej právnomu zástupcovi zo strany generálnej prokuratúry doručené písomné potvrdenie o prijatí doplnenia podnetu a de facto aj podnetu č. k. XVI Gn 45/15/1000-5 z 23. decembra 2015.

8. Právnomu zástupcovi sťažovateľky bol 20. januára 2016 zo strany generálnej prokuratúry doručený prípis č. k. XVI Gn 45/15/1000-10 z 8. januára 2016, ktorým ho generálny prokurátor upovedomil o tom, že podnet *„úplne svojvoľne, arbitrárne a nezákonne čiastočne vyhodnotil, ako návrh obvineného podľa ustanovenia § 364 ods. 1 písm. a) TrP a čiastočne, ako podnet voči postupu policajného orgánu, kde mala konať, ako dozorujúca prokurátorka pani prokurátorka [REDAKOVANÉ] porušovateľa v 1. rade“*.

9. Následne 15. februára 2016 bolo právnomu zástupcovi sťažovateľky zo strany úradu špeciálnej prokuratúry doručené *„Upovedomenie o spôsobe vybavenia jej podnetu č. VII/1 Gv 28/15/1000- 32 zo dňa 4. februára 2016“*.

10. Sťažovateľka tvrdí, že *„porušovateľ v 1. rade nebol oprávnený a kompetentný sa zaoberať podnetom priamo adresovaným nadriadenej prokuratúre, a to z toho podstatného dôvodu, že podnet smeroval aj voči postupu porušovateľa v 1. rade kedy samotné namietané úkony a postup v trestnom konaní vykonával aj špeciálny prokurátor [REDAKOVANÉ], a síce napríklad pri postupe rozhodnutia a vydania uznesenia o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ale aj pri zamietnutí sťažnosti podanej proti uzneseniu o pribratí znalca, ako to vyplýva z vyšetrovacieho spisu a priložených príloh. Porušovateľ v 1. rade nebol oprávnený preskúmať zákonným spôsobom v zmysle uvedeného námietky sťažovateľky uvedené v podnete a v rozsahu, ako ich nezákonne preskúmal sa nimi nevysporiadal zákonným spôsobom bez porušenia práv sťažovateľky... Navyše*

z upovedomenia o vybavení podnetu porušovateľa v 1. rade zo dňa 4. apríla 2016 vyplýva, že sa efektívnym spôsobom porušovateľ v 1. rade odmietol zaoberať s podnetom a vysporiadať sa so všetkými tam uvedenými námietkami, o ktorých rozhodol len okrajovo a bez relevantného zdôvodnenia všetkých podstatných argumentov.“.

11. Súčasne postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. XVI Gn 45/15/1000 a jeho prípisom z 8. januára 2016 došlo podľa názoru sťažovateľky „k porušeniu namietaných práv sťažovateľky, a to tým, že porušovateľ v 2. rade bol priamo oprávnený a kompetentný sa zaoberať podnetom priamo adresovaným jemu, ako nadriadenej prokuratúre, a to z toho podstatného dôvodu, že podnet smeroval aj voči postupu porušovateľa v 1. rade kedy samotné úkony v trestnom konaní vykonával aj špeciálny prokurátor [REDAKOVANÉ], a síce pri postupe o zamietnutí uznesenia o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia a pri zamietnutí sťažnosti podanej proti uzneseniu o pribratí znalca, ako to vyplýva z vyšetrovacieho spisu a priložených príloh. Porušovateľ v 2. rade bol oprávnený preskúmať zákonným spôsobom v zmysle uvedeného všetky námietky sťažovateľky uvedené v podnete a nie arbitrárne postupovať a rozhodnúť.“.

12. Sťažovateľka tvrdí, že povinnosťou generálnej prokuratúry „v konaní pred ním vedenom pod č. XVI Gn 45/15/1000 bolo v rozsahu svojej pôsobnosti a vo verejnom záujme v prospech sťažovateľky vykonať opatrenia na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie podľa ustanovenia §3 ods. 2 zákona a nie nezákonne, svojvoľne a arbitrárne rozhodnúť upovedomením č. XVI Gn 45/15/1000-10 zo dňa 8. januára 2016 o podnete sťažovateľky. Následne bol aj postup porušovateľa v 1. rade v konaní pred ním vedenom pod č. VII/1 Gv 28/15/1000 a aj upovedomenie č. VII/1 Gv 28/15/1000-32 zo dňa 4. februára 2016 vadné, nezákonné, svojvoľné a arbitrárne v rozpore s namietanými právami.“.

13. Namietaným postupom generálnej prokuratúry a úradu špeciálnej prokuratúry „a ich upovedomeniami došlo k porušeniu práva sťažovateľky na inú právnu ochranu a na obhajobu tým, že v rozsahu svojej pôsobnosti (a povinnosti) neprešetrili podnet a námietky v ňom uvedené a nevykonali následne opatrenia na obnovu porušených práv

sťažovateľky najmä v zmysle ustanovenia § 3 ods. 2 zákona. Bolo totiž povinnosťou porušovateľa v 2. rade vybaviť podnet sťažovateľky zákonným spôsobom a toto pochybenie porušovateľa v 2. rade nemohol napraviť porušovateľ v 1. rade, ako jemu podriadený orgán verejnej moci v systéme prokuratúry, a preto akékoľvek jeho rozhodnutie bolo vadné, nezákonné, svojvoľné a arbitrárne.“.

14. V závere svojej sťažnosti navrhla sťažovateľka nálezom rozhodnúť takto:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. VII/1 Gv 28/15/1000 a jeho upovedomením č. VII/1 Gv 28/15/1000-32 zo dňa 4. februára 2016 porušené boli.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. XVI Gn 45/15/1000 a jej upovedomením č. XVI Gn 45/15/1000-10 zo dňa 8. januára 2016 porušené boh.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR a Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní označených základných práv a slobôd [REDAKOVANÉ].

4. Ústavný súd Slovenskej republiky Upovedomenie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. VII/1 Gv 28/15/1000-32 zo dňa 4. februára 2016 zrušuje.

5. Ústavný súd Slovenskej republiky Upovedomenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. XVI Gn 45/15/1000-10 zo dňa 8. januára 2016 zrušuje a Generálnej prokuratúre prikazuje o podnete [REDAKOVANÉ] konať a rozhodnúť.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva [REDAKOVANÉ] finančné zadosťučinenie v sume 6.000,-EUR (slovom šesťtisíc eur), z ktorej sumy je Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR povinný zaplatiť jej 3.000,-EUR (slovom tritisíc eur) a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky je povinná zaplatiť jej 3.000,-EUR (slovom tritisíc eur), a to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť [REDAKOVANÉ], trovy právneho zastúpenia v sume 367,79 EUR (slovom tristošesťdesiatšesť eur a sedemdesiatdeväť centov) na účet jej právnej zástupkyne Advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

16. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „... každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva... na inom orgáne Slovenskej republiky“.

Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy „... obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a mocnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu“.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd „... každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva... c) obhajovať sa osobne alebo pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú...

18. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí (obdobne ako aj pri namietanom porušení práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu teda predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana v zákonom predpokladanej kvalite poskytne (mutatis mutandis napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04). Už formulované ústavné závery sa v zásade vzťahujú nielen na ochranu poskytovanú súdmi, ale aj na ochranu poskytovanú inými orgánmi Slovenskej republiky.

19. Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby... vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 54 ods. 2 písm. a) zákona o prokuratúre na účel vybavenia podnetu sa nadriadeným prokurátorom rozumie generálny prokurátor, ak ide o špeciálneho prokurátora, prokurátora generálnej prokuratúry okrem prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, krajského prokurátora, vyššieho vojenského prokurátora, prokurátora krajskej prokuratúry alebo prokurátora vyššej vojenskej prokuratúry.

K namietanému porušeniu sťažovateľkou základných práv a práv postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. XVI Gn 45/15/1000 a jej upovedomením z 8. januára 2016.

20. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu...

21. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

22. Ústavný súd z obsahu sťažnosti, ako aj z obsahu listín predložených sťažovateľkou zistil, že napadnuté oznámenie generálnej prokuratúry č. k. XVI Gn 45/15/1000-10 z 8. januára 2016 bolo právnomu zástupcovi sťažovateľky doručené 20. januára 2016. Zákonná dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu teda uplynula 20. marca 2016. Sťažovateľka podala svoju sťažnosť osobne do podateľne ústavného súdu 15. apríla 2016, s podaním sťažnosti sa teda zjavne dostala do omeškania, ktoré v zmysle citovanej judikatúry nemožno odpustiť.

23. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako oneskorene podanú.

K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom úradu špeciálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. VII/1 Gv 28/15/1000 a jeho upovedomením zo 4. februára 2016.

24. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

25. Vo vzťahu k postupu a upovedomeniu úradu špeciálnej prokuratúry sťažovateľka namieta skutočnosť, že špeciálny prokurátor nebol oprávnený preskúmať jej predmetný podnet, keďže súčasťou jeho obsahu boli aj námietky smerujúce priamo proti postupu špeciálneho prokurátora. Ďalšia zásadná námietka sťažovateľky spočíva v tvrdení, že úrad špeciálnej prokuratúry sa obsahom podnetu zaoberal „*len okrajovo a bez relevantného zdôvodnenia všetkých podstatných argumentov*“.

26. Z obsahu namietaného upovedomenia úradu špeciálnej prokuratúry vyplýva, že podnetom sťažovateľky sa zaoberal iba v rozsahu, v akom mu bol odstúpený na vybavenie generálnou prokuratúrou. Z upovedomenia generálnej prokuratúry č. k. XVI Gn 45/15/1000-10 z 8. januára 2016 vyplýva, že generálna prokuratúra výhrady sťažovateľky „*voči postupom policajného orgánu a prokurátora*“ vyhodnotila ako podnet podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre. Zároveň konštatovala, že vo veci sťažovateľky „*konala ako dozorová prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej*

republiky [REDAKOVANÉ], preto na vybavenie podnetu je podľa § 54 ods. 2 písm. b) zákona o prokuratúre príslušný špeciálny prokurátor“. Z tohto dôvodu bol podnet generálnou prokuratúrou odstúpený na vybavenie špeciálnym prokurátorom.

27. Špeciálny prokurátor informoval o výsledku vybavenia podnetu sťažovateľky napadnutým upovedomením zo 4. februára 2016, v ktorom k jej námietkam uviedol:

„V uvedenej časti podnetu je namietané predovšetkým porušenie práva na obhajobu počas pôsobenia predchádzajúceho obhajcu obvinenej [REDAKOVANÉ].

Obvinená uvádza, že v predmetnom trestnom konaní bola najprv zastúpená obhajcom [REDAKOVANÉ] od 08.04.2011 do 20.05.2013, kedy mu vypovedala plnomocenstvo, následne je od 17.05.2013 zastúpená obhajcom [REDAKOVANÉ]. Po preštudovaní spisu obvinená zastáva názor, že jej predchádzajúci obhajca bol vyzrozumievaný o procesných úkonoch v danej veci neprípustným, nezákonným, arbitrárnym spôsobom, porušujúcim jej právo na obhajobu, právo na inú právnu ochranu a právo na spravodlivý proces. Ďalej poukazuje na konkrétne procesné úkony a vyzrozumenie jej bývalého obhajcu, ktoré podľa jej názoru nedávajú možnosť na prípravu obhajoby na konkrétne procesné úkony. V spise sa podľa vyjadrenia obvinenej nenachádzajú preukázateľné dôkazy o spôsobe vyzrozumievania bývalého obhajcu o procesných úkonoch.

Navyše, následne obvinená zistila, že počas vyšetrovania danej veci sa jej obhajca [REDAKOVANÉ] nachádzal vo väzbe od 31.10.2012 do 21.01.2013, napriek tomu vyšetrovateľ vykonával počas tejto doby procesné úkony, aj keď podľa názoru obvinenej musel mať minimálne zo spôsobu výkonu obhajoby dôvodnú pochybnosť a obhajcu vyzrozumieval faxom. Tento na procesné úkony nechodil a ani reálne počas výkonu väzby nemohol, s ktorou otázkou sa vyšetrovateľ reálne nevysporiadal. V čase výkonu väzby obhajcu obvinená nebola vyzrozumená o vykonávaných procesných úkonoch, čo je podľa jej názoru hrubá nezákonnosť policajného orgánu, ktorý ak nemal vedomosť o väzobnom stíhaní obvinenej, mohol mať pochybnosť. Charakter postupu policajného orgánu a jeho rozhodnutí, ako aj bývalého obhajcu, je podľa názoru obvinenej nezákonný a svojvoľný.

Bolo porušené jej právo na obhajobu, lebo bývalý obhajca nemal možnosť vypočúvať svedkov, ktorých výpovede považuje za kľúčové pre dôvodnosť svojho trestného stíhania, a uvedené úkony podľa jej názoru je obtiažné zopakovať za účelom získania takej kvality dôkazov ako v počiatočnom štádiu konania. Čas na prípravu obhajoby obvinenej a

bývalého obhajcu bol krátený zásadným spôsobom, podľa jej názoru nebolo možné reálne vykonávať práva obhajoby.

Rovnako namieta spôsob vyzušmievania obhajcu [REDAKOVANÉ] elektronickým spôsobom, ktorý žiadal aj o poštovú doručovanie. Napriek tomu bol upovedomovaný elektronicky o výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ], o ktorom sa poštou dozvedel deň pred procesným úkonom, čo dôrazne namietal a žiadal o preskúmanie postupu vyšetrovateľa.

V podnete je ďalej namietaná absencia analýzy súborov zaistených v jej počítači s dokumentáciou z verejného obstarávania, nezávislým apolitickým orgánom nebolo posúdené predmetné verejné obstarávanie.

Podľa názoru obvinenej nečinnosťou orgánov činných v trestnom konaní v počiatočnej fáze trestného konania došlo k tomu, že nebude možné zabezpečiť dôkazy v jej prospech, najmä dôkazy o e-mailovej komunikácii s [REDAKOVANÉ].

Konanie podľa názoru obvinenej bezdôvodne prebieha dlhú dobu, v dôsledku neefektívnosti a nečinnosti konania orgánov činných v trestnom konaní. Veľká väčšina svedkov mohla byť podľa jej názoru ovplyvnená médiami, ktoré opakovane uverejňujú postup OČTK mimo realitu.

Uvádzané námietky sú v podnete konkrétnejšie vyjadrené. V rámci doplnenia tohto podnetu podaného v mene obvinenej [REDAKOVANÉ], boli predložené informácia Špecializovaného trestného súdu, ako aj Slovenskej advokátskej komory.

Na základe tohto podnetu som preskúmal postup prokurátorky, vychádzajúc z relevantného spisového materiálu, so zistením nasledujúcich skutočností.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že v predmetnej veci vo vzťahu k obvinenej [REDAKOVANÉ] neboli dôvody povinnej obhajoby vymedzené v ustanovení § 37 Trestného poriadku.

Obvinená si zvolila ako svojho obhajcu [REDAKOVANÉ], ktorý plnomocenstvo zaslal poštou a bolo doručené vyšetrovateľovi dňa 12.04.2011. Počas vyšetrovania predložil obhajca plnomocenstvo pre [REDAKOVANÉ] na preberanie písomností v predmetnej trestnej veci dňa 25.10.2012. Doklady o spôsobe vyzušmievania obhajcov o procesných úkonoch sú žurnalizované v spisovom materiáli a z nich vyplýva, že obhajca [REDAKOVANÉ], ako aj obhajcovia ďalších obvinených, boli upovedomovaní

o termínoch procesných úkonov faxom, poštou, podľa vyjadrenia vyšetrovateľa aj telefonicky, pričom spôsob vyzvolievania bol dohodnutý s obhajcami. Konkrétne obhajcu [REDAKOVANÉ] upovedomoval vyšetrovateľ v zmysle dohody telefonicky v dostatočnom predstihu, a následne aj poštou alebo faxom. Predmetný postup vyšetrovateľa je zákonný, v súlade s Trestným poriadkom, umožňujúci efektívnejšiu komunikáciu s obhajobou, a tým aj stanovovanie termínov procesných úkonov. Z predloženého spisu nakoniec nevyplývajú námietky obhajcu [REDAKOVANÉ] alebo aj obhajcov ostatných obvinených k spôsobu upovedomovania o procesných úkonoch v priebehu vyšetrovania veci.

V súvislosti s väzbou obhajcu [REDAKOVANÉ] uvádzam, že podľa vyjadrenia vyšetrovateľa zo dňa 10.11.2015, tento nemal onej žiadne vedomosti. Na preberanie písomností bola splnomocnená aj [REDAKOVANÉ], a aj v priebehu väzby [REDAKOVANÉ], o ktorej vyšetrovateľ nemal vedomosti, boli zásielky prevzaté.

Podotýkam, že spôsob výkonu obhajoby, či už účasťou na procesných úkonoch, vyhotovovaním fotokópií z nich, alebo iným spôsobom, je plne v kompetencii zvoleného obhajcu a nie je povinnosťou, ani právom orgánu činného v trestnom konaní, do spôsobu výkonu práva na obhajobu zasahovať. Rovnako je vo výlučnej kompetencii obhajcu a obvineného, akým konkrétnym spôsobom obhajca zabezpečuje právo obvineného v trestnom konaní.

Zo spisu vyplýva, že vyšetrovateľ zákonným spôsobom upovedomoval obhajcov o procesných úkonoch, doručenia týchto upovedomení mal vykázané. Je len rozhodnutím obhajcu, či sa konkrétneho procesného úkonu zúčastní.

Vo vzťahu k ďalšej námietke som zistil, že obhajca [REDAKOVANÉ] telefonicky aj e-mailom zo dňa 20.05.2013 oznámil vyšetrovateľovi, že prevzal dňa 17.05.2013 obhajobu [REDAKOVANÉ] v danej veci a zaslal plnomocenstvo a ďalšie listiny, ktoré následne zaslal aj poštou. Z tohto e-mailu je zrejmé, že obhajca žiadal fotokópiu spisu a včasné oznámenie termínov úkonov, nevyplýva však z neho, aby výslovne žiadal oznamovať termíny procesných úkonov poštou.

Podľa vyjadrenia vyšetrovateľa, upovedomoval [REDAKOVANÉ] o termínoch procesných úkonov telefonicky v dostatočnom predstihu aj za účelom akceptácie plánovaného termínu obhajobou vzhľadom k možným kolíziám, ako aj elektronicky

a poštou. Rovnako zo spisu vyplýva, že [REDAKOVANÉ] komunikoval s vyšetrovateľom aj elektronicky.

K námietke týkajúcej sa konkrétneho procesného úkonu, výsluchu svedkyne [REDAKOVANÉ], som zistil, že o žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa zo dňa 10.04.2015 rozhodla prokurátorka, ktorá listom zo dňa 28.05.2015 sp. zn. VII/1 Gv 28/15/1000-9 upovedomila obvinenú aj obhajcu o výsledku preskúmania daného postupu. Daný postup prokurátorky je v súlade s Trestným poriadkom.

Zároveň vo vzťahu k ďalším námietkam uvádzam, že neboli zistené subjektívne prieťahy vyšetrovateľa počas vyšetrovania veci, plynulosť vyšetrovania bola ovplyvnená dlhodobým zabezpečením listín z bývalého Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR, v dôsledku zániku ktorého došlo k prerozdeleniu jeho agendy medzi viaceré štátne orgány, čo spôsobilo prieťahy pri zabezpečovaní dokladov.

Námietka obvinenej týkajúca sa zabezpečenia ďalších dôkazov, ako analýzy súborov zaistených v jej počítači s dokumentáciou z verejného obstarávania, je vecou hodnotenia dôkazného stavu v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyšetrovateľom a prokurátorom v celom priebehu prípravného konania, ktoré doposiaľ nie je ukončené.“

Na základe prezentovaných záverov špeciálny prokurátor podnet sťažovateľky odložil.

28. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, v danom prípade iné orgány verejnej moci, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov v rámci im zverených kompetencií legislatívne vymedzených. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

29. Súčasťou obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je teda právo účastníka konania na také odôvodnenie úradného rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky

súvisiace s predmetom tejto ochrany (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 260/06, I. ÚS 110/07, III. ÚS 2/09 a iné).

30. Na základe oboznámenia sa s obsahom napadnutého upovedomenia úradu špeciálnej prokuratúry ústavný súd vo vzťahu k námietke, podľa ktorej špeciálny prokurátor nebol oprávnený preskúmať jej podnet, keďže súčasťou jeho obsahu boli aj námietky smerujúce priamo proti postupu špeciálneho prokurátora, konštatuje, že špeciálny prokurátor sa podnetom sťažovateľky zaoberal iba v rozsahu, v akom mu bol odstúpený na vybavenie generálnou prokuratúrou. Z obsahu upovedomenia z 4. februára 2016 nijak nevyplýva, že by špeciálny prokurátor preskúmaval alebo hodnotil vlastný postup či ním vydané rozhodnutia v namietanom trestnom konaní sťažovateľky. V tomto rozsahu sa podnetom sťažovateľky zaoberala generálna prokuratúra, ktorej postup však s ohľadom na oneskorene podanú sťažnosť ústavný súd už nemá právomoc skúmať a hodnotiť.

31. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa nedostatočného vysporiadania sa špeciálneho prokurátora s námietkami sťažovateľky, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, ktorej súčasťou je aj právny názor, že právu dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu v zmysle § 31 a nasl. zákona o prokuratúre, zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumiť, avšak súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je aj právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) aj vyhovel v súlade s jej predstavami (porov. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06).

32. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že špeciálny prokurátor reagoval na podnet sťažovateľky zákonným spôsobom, pričom upovedomenie o vybavení podnetu spĺňa náležitosti predpokladané zákonom o prokuratúre. Špeciálny prokurátor sa osobitne venoval každej z okruhu zásadných námietok sťažovateľky, v rozsahu postúpenia jej podnetu zo strany generálnej prokuratúry. Skutočnosť, že právne závery špeciálnej prokuratúry nie sú totožné s právnymi závermi sťažovateľky, nie je dôvodom na spochybňovanie zákonnosti a ústavnosti vybavenia opakovaného podnetu sťažovateľov. Ústavný súd konštatuje, že postupom generálnej prokuratúry v súlade so zákonom

o prokuratúre nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky domáhať sa ochrany svojich práv, pričom právne závery vyslovené v napadnutom upovedomení nie sú arbitrárne, extrémne nelogické a ani sa neodchýlili od veci samej a je nutné ich považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať.

33. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti posúdil ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K porušeniu základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru postupom úradu špeciálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. VII/1 Gv 28/15/1000 a jeho upovedomením zo 4. februára 2016.

34. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľky na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 dohovoru postupom úradu špeciálnej prokuratúry, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka túto námietku spája v odôvodnení svojej sťažnosti výlučne s požiadavkou adekvátnej reakcie a prijatia primeraných nápravných opatrení zo strany konajúcich prokuratúr. S ohľadom na už uvedený záver (bod 33) týkajúci sa nezistenia skutočností nasvedčujúcich porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd musel aj v tejto časti konštatovať zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2018